

Kleur en poëzie bij Boulez (bis)

KLASSIEK Nieuw Ensemble, Ensemble Contrechamps o.l.v. Jurjen Hempel. Solisten: Jennifer Koh (viool), Jacques Zoon (midi-fluit). Werken van Boulez, Holliger en Ligeti. Gehoord: gisteren, Muziekgebouw aan 't IJ.

Het Nieuw Ensemble uit Amsterdam en het Ensemble Contrechamps uit Genève sloegen dit jaar de handen ineen voor een concertprogramma, gewijd aan twee grote geesten uit de moderne muziek, Pierre Boulez en György Ligeti. Voor de gezelligheid mocht ook de Zwitserse Boulez-pupil Heinz Holliger meedoen, hoewel zijn kwaliteiten als componist beslist niet mogen worden onderschat.

Het aandeel van Holliger gisteravond in het Muziekgebouw aan 't IJ was marginaal. Ook het vioolconcert van Ligeti maakte een enigszins verloren indruk, omdat alle aandacht nu eenmaal werd opgeslokt door twee uitvoeringen van Boulez' verpletterende ensemblestuk... *explosante-fixe*...

De eerste uitvoering kwam langs digitale weg via luidsprekers tot ons (een opname onder leiding van Boulez zelf), die diende als soundtrack van de 'analogie in bewegend beeld bij van... *explosante-fixe*...' die kunstenaar Peter Struycken had vervaardigd. Op een bijna wandvullend scherm van vijf bij tien meter maakten Struyckens abstracte beelden diepe indruk, omdat hij tot een betoverende synthese is gekomen van pure geometrische vormen, organische bewegingspatronen en humanistische kleurschakeringen, die het karakter en de sfeer van de muziek vaak in het hart treffen, zonder daar een illustratie van te willen zijn. Die les leerde

Struycken van de ook door Boulez zeer bewonderde Paul Klee.

Het was werkelijk iets heel bijzonders en het stemt tot tevredenheid dat het niet bij deze eenmalige uitvoering blijft. Struycken werkt aan een uitgebreidere versie die in 2007 in het Groninger Museum te zien zal zijn.

Na deze zintuigelijke uppercut bleek het eventjes lastig de concentratie te vinden die Holligers fascinerende *Der ferne Klang*, waarin koraalharmonieën als smeltend kaarsvet naar beneden druipen, van de luisteraar verlangde.

In Ligeti's vioolconcert was de Amerikaanse Jennifer Koh de indrukwekkende soliste. Met leeuwenmoed stortte zij zich op de onwaarschijnlijk veeleisende solo-

BEELDEN DIE SFEER VAN DE MUZIEK IN HET HART TREFFEN

partij. Met name tijdens de wringende cadens (speciaal voor haar geschreven door John Zorn) vreesde je af en toe voor het leven van haar Stradivarius uit 1727. De vorige eigenaar, Arthur Grumiaux, zal haar intense spel met gemengde gevoelens vanuit het hiernamaals hebben gevolgd.

Na de pauze stelden de musici en de uitmuntende dirigent Jurjen Hempel zich op voor een live-versie van... *explosante-fixe*..., zonder beelden ditmaal. De impact was onbeschrijfelijk. Wat een kleuren, wat een energie en wat een poëzie.

De uitvoering van het jaar.

ERIK VOERMANS